

tapahtuu edelleen tieteenaloittain.

Yhteiskuntatieteissä ja humanistisessa tutkimuksessa on aina mahdollista oppia jotain kuuntelemalla myös toisen tieteenalan edustajia. Eräs tilaisuuteen osallistunut jatko-opiskelija kertoi omasta kokemuksestaan ja muistutti siitä, miten yksittäiset tieteenalat – kuten maantiede – ovat usein erittäin laajoja ja sirpaleisia. Jos sisällöllisiä yhteyksiä oman tieteenalan muuhun keskusteluun on vähän (kuten yhteiskunta-, luonnon- ja terveystieteiden välillä), monitieteiset ja alueellisesti muun muassa Venäjään ja/tai itäiseen Keski-Eurooppaan fokusoidut ohjelmat voivat jatko-opiskelijan näkökulmasta olla sisällöllisesti paljon antoisampia kuin oman laitoksen tai tieteenalan ohjelmat. Näin Aleksanteri-instituutin ja Itä-Suomen yliopiston Venäjän ja Itä-Euroopan sekä rajatutkimuksen tohtoriohjelmien malli, jossa tutkinnot annetaan ainelaitoksilta, mutta joissa eri alojen jatko-opiskelijat kokoontuvat yhteen pohtimaan ja keskustelemaan alueen kysymyksistä, on hänen kokemuksensa mukaan ollut erittäin hyödyllinen.

Yhteiset tutkimusseminaarit ja laaja yli tiedealarajojen menevä verkottuminen antavat sisällöllisiä valmiuksia, joita oman tieteenalan sisältä ei yksin saa. Tästä näkökulmasta Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksessa perinteiset tutkimusseminaarit ja kesäkoulut, joihin osallistuu jatko-opiskelijoita ja ohjaajia eri ainelaitoksilta ja yliopistoista, ovat keskusteluun osallistuneiden tutkijoiden mielestä muodostuneet alan keskeisimmäksi työmuodoksi. Nämä eivät korvaa vaan täydentävät yliopistojen ja tiedekuntien antamaa opetusta. Resurssien vähetessä ja siirtyessä pois tohtorikouluilta keskustelussa tuli esiin se, kuinka tärkeää olisi saada yliopistot ja niiden laitokset ymmärtämään myös monitieteisen toiminnan

lisäarvo. Tutkimusseminareissa nuorilla tutkijoilla on mahdollista kuunnella ja saada kommentteja Venäjän ja Itä-Euroopan kontekstia ymmärtäviltä ohjaajilta ja vertaisopiskelijoilta ja samalla laajentaa tulevaisuuden uran kannalta tärkeitä kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja.

Keskusteluun osallistuneet tutkijat pitivät tärkeänä kansallisen ja monitieteisen Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen yhteistyön jatkumista. Yhtenä mahdollisuutena esitettiin kerran tai kaksi kertaa vuodessa, mahdollisesti esimerkiksi VIETS:n kevätseminaarin tai Aleksanterikonferenssin yhteydessä järjestettäviä koulutusjaksoja. Nämä

laajat seminaarit antaisivat mahdollisuuden yhdistää alan huippuasiantuntijoiden luentoja, perinteistä seminaarityöskentelyä sekä omaa laitosta ja tohtoriohjelmaa laajempaa verkottumista. Vaikka tämänhetkiset trendit näyttävät päinvastaista, jatkokoulutuksen tehtävään ei perinteisesti ole vain tohtorintutkimuksen tuottaminen mahdollisimman nopeasti, vaan maisterin ja lisensiaatin tutkintoa laajemmän tutkijakoulutuksen mahdollistaminen alan nuorille tutkijoille. Toivottavasti tämä tavoite pysyy myös tulevaisuudessa.

Joni Virkkunen

VIETS:n gradupalkinnot Laura Mäelle ja Cai Weaverille

Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura julkisti vuosikokouksensa ja kevätseminaarinsa yhteydessä vuoden 2015 gradupalkinnon saajat. Seuran hallituksen jäsenistä koostuva raati päätti palkita kaksi erinomaista tutkielmaa. Ensimmäisen palkinnon kilpailussa voitti yhteiskuntatieteiden maisteri **Laura Mäki**, jonka pro gradu *Is There Room for Migrants? Representation of Saint Petersburg in Local Newspapers* valmistui Itä-Suomen yliopiston Historia- ja maantieteiden laitoksen kansainvälisestä Human Geography -maisteriohjelma- loppuvuodesta 2014. Toisen palkinnon kilpailussa voitti **Cai Weaver**, jonka tutkimus *Out of Sight, out of Mind: Keeping Russia Closeted: A Biopolitical Analysis of Non-Normative Sexualities in Russia* valmistui alkuvuodesta Tampereen yliopiston johtamistieteiden laitoksella. Onnea voittajille!

Molemmat kilpailun kärkeen

sijoittuneiden nuorten tutkijoiden työt käsitteivät erilaisuutta ja suvaitsevaisuutta nyky-Venäjällä. Laura Mäen tutkimuksessa tarkasteltiin Venäjän toiseksi suurimman kaupungin Pietarin kaupunkikuvaa ja työperäistä siirtolaisuutta. Laajojen työperäiseen siirtolaisuuteen liittyvien prosessien lisäksi Mäen tutkimuksessa pohdittiin ristiriitaa, minkä paikallisten sanomalehtien tuottama kuva, kenties jopa myytti, Pietarista suvaitsevaisena, monikulttuurisena kaupunkina ja kaupungin siirtolaisiin kohdistuva marginalisoiva, jopa rasistinen politiikka käytännössä aiheuttaa. Cai Weaver tutki puolestaan viime aikoina paljon keskustelua herättänyttä Venäjän nk. homolainsäädäntöä. Hän tarkasteli biopoliittisen hallinnan ja normalisoinnin käytäntöjä, joilla muodostetaan mielikuvia ryhmistä joko ”oikeanlaisina” tai eräänlaisina valtion vihollisina. Tämä myös siirtolaisuuden

kannalta olennainen kysymys ennakkoluuloista ja stereotyyppioista liittyy läheisellä tavalla myös jokapäiväisen elämän ja puolustautumisen politiikkaan. Weaver analysoi työssään näitä kysymyksiä nyky-Venäjällä toimivan kansalaistoiminnan ja näkyvyyden näkökulmista erinomaisella tavalla.

Oli ilo huomata, miten sekä palkitut nuoret, ja toivottavasti tulevat tutkijat, että muut osallistujat olivat oikeasti käyttäneet aikaa ja energiaa käsitteelliseen ja empiiriseen tutkimukseen sekä tietysti tieteelliseen kirjoittamiseen. Kuten kilpailun voittaja Laura Mäki tunnustaa, ”gradussa oli val-

tavasti työtä ja sen parissa vietetyt tunninit olivat paitsi äärimmäisen antoisia, myös lukuisia ja myöhäisiä.” He olivat selvästikin ottaneet haasteen vastaan ja syventyivät aiheisiinsa ennakkoluulottomasti kenttätöissä ja analysoimalla alkuperäismateriaalia – erilaisesta kontekstista ja kielellisistä haasteista huolimatta.

Ehdotuksia gradupalkinnon saajaksi tuli 13 kappaletta viidestä eri yliopistosta, mikä on jälleen kerran erinomainen saavutus. Helsingin yliopiston lisäksi esityksiä tuli Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulusta sekä Itä-Suomen, Oulun ja Tampereen yliopistoista. Oppiaineista oli

edustettuina alue- ja kulttuurintutkimus, antropologia, hoitotiede, kasvatustiede, laskentatoimi, kansainvälinen politiikka, poliittinen historia, Venäjän kieli ja kulttuuri sekä yhteiskuntamaantiede. Ajankohtaisia aiheita käsittelevät pro gradu –tutkielmat olivat erittäin tasokkaita ja joidenkin arvioitavien töiden laajuus ylitti selvästi maisterin tutkintoon vaadittavan tavoitetason.

Kilpailu parhaasta vuonna 2015 julkaisusta pro gradu –tutkielmasta julkaistaan tammikuussa 2016.

Joni Virkkunen

№11 Jegor Plotnikov

№6 Jegor Plotnikov